

В ПАРТКОМІ ОДУ

ОДИНАДЦЯТОГО жовтня цього року відбулося засідання партійного комітету. Було розглянуто питання про підсумки роботи студентів університету в колгоспах Комінтернівського та Іванівського районів, про виконання зобов'язань, взятих колективами біологічного та історичного факультетів до 50-річчя Великого Жовтня, а також було заслухано інформацію проректора Г. А. Вязовського про створення іменних аудиторій.

Партком відзначив, що в лекціях, на семінарських та практичних заняттях викладачі біологічного та історичного факультетів широко висвітлювали успіхи радянської науки за 50 років. Факультети провели ювілейні всеосяжні та республіканські наукові конференції: «Питання Великої Жовтневої соціалістичної революції в радянській та зарубіжній історіографії», «Традиції Великого Жовтня — могутня зброя комуністичного виховання» (історичний факультет) та ін. Захистили докторські дисертації М. Ю. Раковський, С. К. Мельник, Ф. С. Замбриборщ.

Однак, частина викладачів не подали в строк до захисту докторські і кандидатські дисертації. Біологічний факультет не створив навчально-виробничої бази в Саврані, бо господарча частина університету не доклала до цієї справи потрібних зусиль.

В усіх розглянутих питаннях партком прийняв конкретні рішення.

В МЕРЕЖІ ПАРТІЙНОЇ ОСВІТИ

ВАЖЛИВЕ І НЕВІДКЛАДНЕ

Розпочався новий навчальний рік в мережі партійної освіти. Ювілейний рік і вимоги, що значно зросли в ідеологічній роботі, вимагають підвищення ідейного та організаційного рівня всього нашого марксистсько-ленінського навчання в університеті.

Партійним комітетом, партійними організаціями факультетів проведена певна робота щодо підготовки до початку навчального року.

Успіх марксистсько-ленінського навчання багато в чому вирішують кадри пропагандистів. Керівниками теоретичних семінарів виділені професори А. Уйомов, О. Юрженко, М. Савчук, Д. Елькін, доценти К. Петряев, Г. Вязовський, Я. Штернштейн, І. Попова та інші.

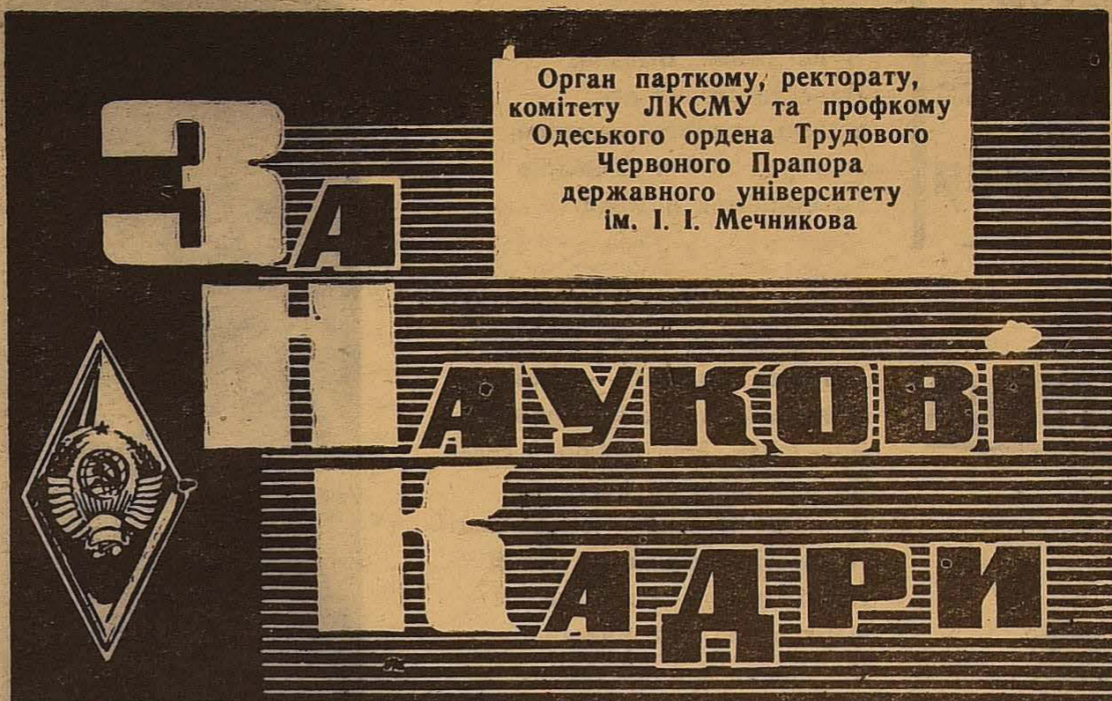
У всіх партійних організаціях визначена програма діяльності семінарів. Важливо організувати активне творче обговорення актуальних проблем марксистсько-ленінської теорії протягом всього року. Вивчення теорії повинно бути

ЗАВДАННЯ

органічно зв'язане зі змістом важливого теоретичного і політичного документу нашої епохи — Тез ЦК КПРС до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Партійне бюро факультетів та установ повинні посилити контроль за змістом партійного навчання. Цей контроль мусить бути повсякденним. Особливо це стосується груп, які самостійно вивчають марксистсько-ленінську теорію. Необхідно мати точні списки тих, хто самостійно її вивчає, знайомитись з індивідуальними планами, контролювати їх виконання. Одним з істотних недоліків мережі партійного навчання є те, що раніше заняття в семінарах не завжди були зв'язані з профілем наукової і учбової діяльності викладачів. Такий зв'язок повинен бути. Наукова проблематика кафедр повинна знайти своє відображення в діяльності семінарів.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXIII
№ 28 (905)
20 ЖОВТНЯ
1967 р.

Ціна 2 коп

ВНЕСОК У ТРУДОВУ СЛАВУ

Цілий місяць студенти нашого університету працювали в колгоспах Комінтернівського та Іванівського районів. Партійний комітет підбив підсумки цієї роботи і відзначив, що колектив університету в цілому виконав покладене на нього завдання.

Студенти-хіміки звернулися до всього колективу університету: достроково і якісно виконаємо завдання. Це звернення було підхоплене всіма студентами і відіграло важливу роль в тому, що студенти розгорнули соціалістичне змагання між групами.

Студенти і викладачі добре працювали і виконали такі роботи: перебрали кукурудзи понад 24000 тонн, зібрали близько 6000 тонн винограду, помідорів — 3000 тонн, а також виконали інші сільськогосподарські та будівельні роботи.

Велику організаційну роботу провели парторганізації, декана-

ти, комсомольські бюро факультетів в розгортанні змагання.

Партійний комітет відзначає добру організаційну роботу викладачів: тт. Немченка, Дроздовського, Губського, Михальченка, Севастьянова, Слюсаря, Гайдай, Нейдорфа, Шустера, Мухи та інших. Активну допомогу надали кафедри суспільних наук.

На сільськогосподарських роботах добре працювали студенти перших курсів історичного, біологічного факультетів (с. Іванівка), другого курсу біологічного (с. Бугайка), першого курсу російського відділення філологічного (с. Каїри), першого та другого курсів українського відділення філологічного, четвертий курс географічного, перший курс англійського відділення та перший курс німецького відділення факультету іноземних мов, другий курс фізичного факультету, ряд груп механіко-

математичного та інші.

Проте, не всі групи працювали добре. Гірше, ніж могли б, працювали студенти другого курсу німецького відділення факультету іноземних мов, четвертого курсу географічного та філологічного факультетів, групи механіко-математичного факультету в селі Красносолка.

Студенти-комуністи і комсомольці завжди були в авангарді в збиранні врожаю. Значну культурно-масову роботу провели студенти і викладачі, проводячи бесіди на політичні і наукові теми. Були проведені семінари для пропагандистів районів. Силами студентів були дані концерти художньої самодіяльності в колгоспах і радгоспах.

Виїзд студентів на сільгосп роботи відіграв важливу роль в трудовому вихованні студентів і згуртуванні колективів курсів і груп.

Слід завжди пам'ятати, що вивчення марксистсько-ленінської теорії повинно сприяти підвищенню рівня наукової, учбової та політико-виховної роботи. В цьому проявляється дійовість вивчення теорії. Слід на факультетах визначити тематику теоретичних конференцій, які треба провести наприкінці семестру, як підсумок занять в першому півріччі. Серед форм марксистсько-ленінського навчання важливою є організація лекцій на допомогу тим,

хто вивчає марксистсько-ленінську теорію, консультацій в кабінетах кафедр суспільних наук, співбесід тощо.

Важливою формою політичної освіти студентської молоді є школа лектора-пропагандиста, яка працює за спеціальною програмою. Необхідно поживити діяльність студентських лекторських груп і на факультетах.

В ювілейному році необхідно активніше розгорнути пропагандистську діяльність всім

кафедрам, частіше виступати з лекціями на підприємствах міста, в районах області. Такі заходи як «Дні науки» в підшефних районах повинні ввійти в систему і стати традиційними.

Організувати на високому рівні роботу мережі партійної освіти в ювілейному році — наше важливе і невідкладне завдання.

М. РАКОВСЬКИЙ,
член парткому ОДУ.

СЬОМА МІЖВУЗІВСЬКА

НЕЩОДАВНО в нашому університеті проходила міжвузівська конференція з випаровування, горіння та газової динаміки дисперсних систем. Конференція була проведена з ініціативи кафедри теплофізики та Проблемної лабораторії фізики аеродисперсних систем фізичного факультету і присвячувалась вона 50-річчю Великого Жовтня.

На конференцію приїхали вчені з усіх кутків нашої країни — з Москви, Ленінграда, Києва, Казані, Саратова, Риги, Новосибірська, Тбілісі, Владивостока та інших міст.

Всього в роботі конференції взяло участь понад 300 осіб. На пленарному засіданні та засіданнях секцій було заслухано 168 доповідей.

Дана VII Міжвузівська ювілейна конференція 1967 року відзначалась великою активністю її учасників, високим на-

уковим змістом більшості доповідей. Чимало доповідей на конференції зробили молоді вчені.

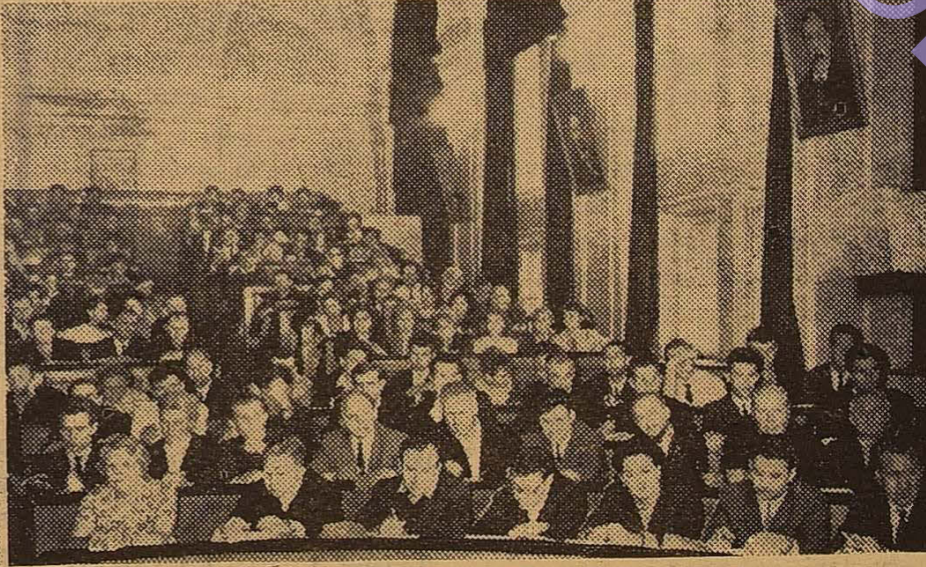
Найактивнішу участь в роботі конференції взяли фізики нашого вузу, які прочитали десять доповідей на різних секціях. Особливий інтерес викликали доповіді старших викладачів К. Романова та С. Контуша, аспірантки Н. Федосевої, старшого інженера Т. Джуджук та інших.

За час роботи конференції співробітники Проблемної лабораторії фізики аеродисперсних систем ст. інженер М. Чесноков та ст. науковий співробітник Л. Розенцвайг захистили дисертації на здобуття вченого ступеню кандидата фізико-математичних наук. На засіданнях вченої ради фізичного факультету були присутніми не тільки члени ради та співробітники ОДУ, але й уче-

ні інших міст — делегати VII міжвузівської конференції, які в своїх виступах дали високу оцінку роботам молодих вчених.

НА ФОТО: перед численною аудиторією фізиків з доповіддю виступив професор А. І. КУДРЯШОВ (м. Куйбишев).

Д. УЛ'ЯНЦЕВ

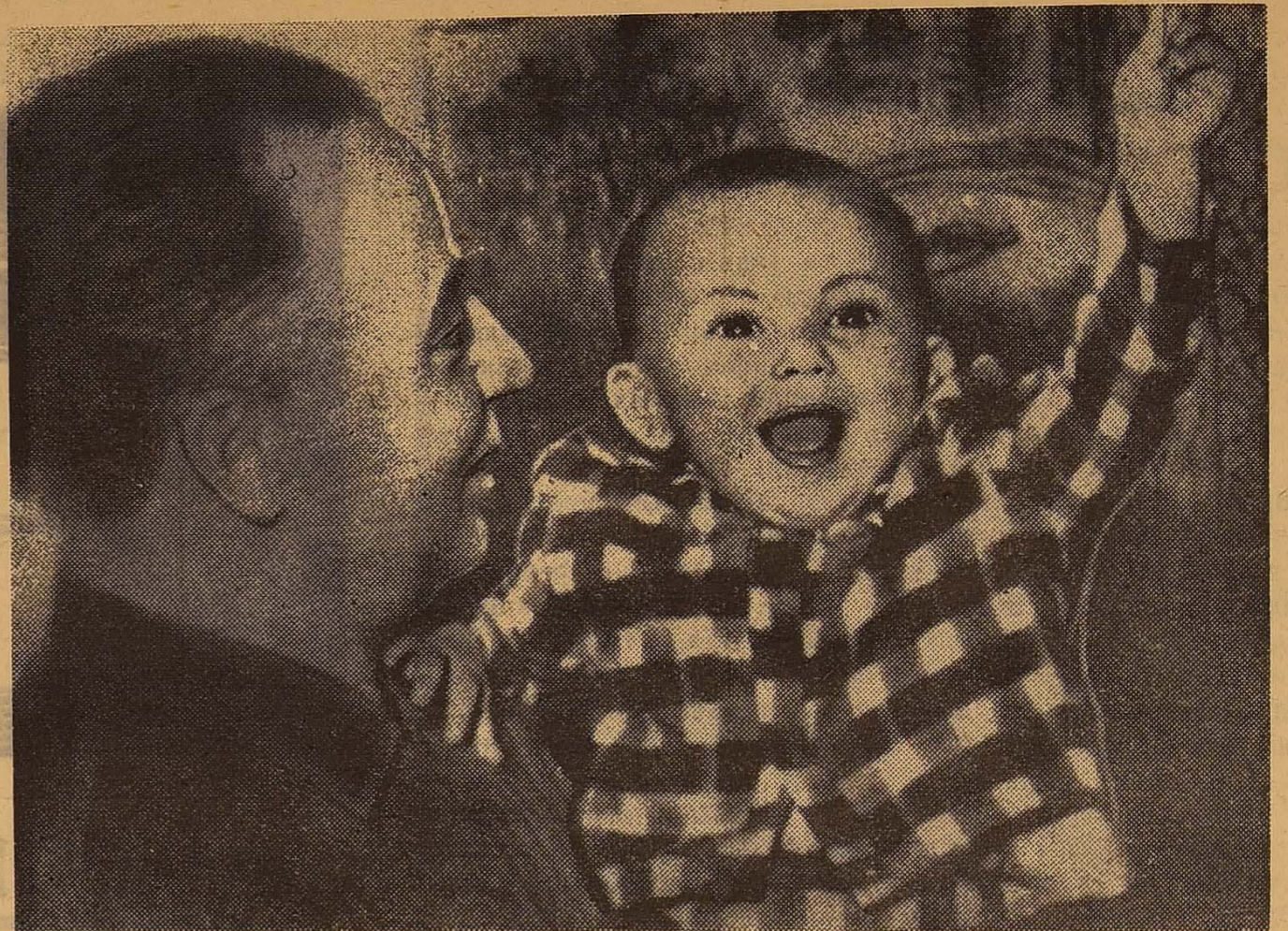
ПРОСТИТЕ, ГОРОДА

Простите, города,
Что мало мы знакомы.
Без боли покидал
вас,
рвался сердцем к дому.
И мучился я мчась
(не выполнил намеченного).
В дом приезжал на час
И уезжал навечно.
И тосковал вдали
по ковылю донецкому.
Когда в пути пылил
Сквозь ночь и солнце резкое.

Простите, города —
случайные привалы.
Я вас не презирал.
И не любил. Бывало.
Но если строил вас
в степи, в глуши таежной,
на город мой в Донбассе
вы были так похожи.

Я — поле. Окопы распаханы.
Цветут васильки во ржи.
Детишки завидят — ахают
И ну над цветком ворожить.
Я — поле. Мой пахарь в сече
Не раз ложился костыми.
Я — поле. Я выше, чем вечность
И яростней Солнца и тьмы.
Не вытоптать диким ордам
Меня ни за что, никогда.
Я — поле. В меня уходят
И годы, и города.
Я знаю, что мир измотан —
Засухи, войны, потоп.
Седьмым напоите потом
Все честно воздам потом.

Фотоетюд П. ДУТКО.

«УРА!»

Значна частина молоді з радістю вчилася б на стаціонарі, але в силу життєвих обставин, вона набирає знань, відвідуючи вечірні заняття вищих учбових закладів. Це нелегка справа — працювати, турбуватися про сім'ю і вчитися. Але не вчитися — нині річ неможлива.

Вечірня і заочна форма навчання підказані самим життям. Відмовитися від них ми не маємо права. Інша справа, що нас часто турбує далеко не блискуча успішність, низька якість знань певної частини студентів, але в той же час ми погано знаємо причини такої неуспішності.

В останні роки набір на вечірній відділ філологічного факультету значно змінився. Прийшла молодь, яка щойно закінчила десять класів, їй немає й двадцяти років. Та й працювати вона лише починає.

Нині на вечірньому відділенні філологічного факультету навчається близько п'ятисот студентів. Таку кількість сту-

дентів одночасно не вміщують навіть аудиторії приміщення факультету. Майже весь професорсько-викладацький склад філологічного факультету, а також інші викладачі загальноуніверситетських кафедр чи-

водів, підприємств та установ, на жаль, не створюють належних умов для тих, хто вчиться. А проконтролювати студентів з боку факультету немає можливості.

Нарешті головне: ми забез-

вечірньої форми навчання. Між іншим, не всі кафедри цікавляться цими заняттями, підходять до цього формально, лише б викладач мав певну кількість годин для виконання навантаження. Це особливо сто-

ціальні додаткові заняття проводяться лише один раз на тиждень. Ось чому ми маємо велику кількість боржників. Кафедра української мови приділяє достатню увагу цій справі, але, на жаль, боржників від цього не зменшується.

І, нарешті, останнє. В цьому році ми мали перший випуск філологів-вечірників. Більшість із них писали дипломні роботи і захистили їх успішно. Але доводиться констатувати, що багато студентів не вміють писати, їх ніхто не вчив писати. А на молодших курсах є курсові роботи. На жаль, писались вони формально.

Безсумнівно, що кафедри і деканат проводять значну роботу на вечірньому відділі, але цього мало, треба приділити максимум зусиль, щоб організувати справжню допомогу студентам-вечірникам. А вони цього чекають.

М. ДОБРОГОРСЬКИЙ,
заступник декана філфаку
по вечірньому навчанню.

УВАГУ—ВЕЧІРНИКАМ

тають тут лекції і проводять практичні та семінарські заняття.

Є у нас відмінники, приблизно одна третина вчиться на «добре» чи «добре» та «відмінно», але, на жаль, переважна оцінка — «задовільно» і майже п'ята частина — боржники. А може бути краще. Є об'єктивні причини, які ведуть до таких результатів. У багатьох студентів змінна праця на виробництві — значить пропуски лекцій і особливо практичних занять. Керівники деяких за-

печуємо студентів літературою всього на 30—40 процентів. А студентам-вечірникам потрібна така книга, в якій був би зібраний матеріал по всьому курсу. Тоді б вони виграли час, здобули якість знань і не мали б заборгованості.

Хотілося б відзначити, що проведення практичних занять на вечірньому відділі досить складна справа. Форми і методи цих занять мусять бути відмінними від тих занять, які проводяться на стаціонарі. Слід враховувати специфіку

соціальних дисциплін. Інколи на три-п'ять груп приходять один викладач. В умовах вечірнього навчання його важко втиснути в розклад, доводиться зводити групи і т. ін.

Наболіле питання також з вивченням української мови та літератури на російському відділі. Всім же відомо, що на цей відділ приходять добра половина студентів, які зовсім не вивчали української мови і їм доводиться вивчати її на факультеті, а це нелегка справа. Року для цього мало. Спе-

ЗДОБУТОК ЖОВТНЯ

ПІСЛЯ перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції в нашій країні вперше в історії почала практично здійснюватися лєнінська національна політика. Основне подожження її — «Ні одного привілею ні для однієї нації, ні для однієї мови!». В результаті понад 50 народностей, що до революції не мали своєї літературної мови, в радянську епоху створили її. Історія досі не знала такого випадку, щоб колинебудь народ створив собі на рідномовній основі літературну мову за такий короткий час.

Радянські мовознавці завжди цікавилися питаннями утворення і розвитку літературних мов. Підсумки дослідницької роботи з цих питань за 50 років зробив академік В. В. Виноградов в останній своїй праці «Проблеми літературних мов і закономірностей їх формування і розвитку».

Історія кожної літературної мови починається з появи в того чи іншого народу алфавітного письма. Радянські мовознавці протягом досить короткого часу створили такі алфавіти.

Літературна мова обов'язково має правописні, граматичні й лексичні норми. Для всіх новоутворених у радянську епоху літературних мов були створені правописні кодекси, нормативні граматики й словники.

У процесі вироблення норм новоутворених літературних мов багато уваги було приділено вивченню взаємин між літературною мовою й живою розмовною, зокрема, діалектною мовою.

І старі, і новоутворені літературні мови після Жовтня бурхливо розвивались. Поряд із спільними лініями розвитку, у них були й деякі досить помітні відмінності. Нові мови, утворені на основі загальнонародної мови народності чи нації, в перший період свого розвитку, помітно відходять, віддаляються від своєї основи — загальнонародної мови, поповнюючись новою лексикою, термінологією й фразеологією, запозиченою з інших мов.

Розвиток і розквіт літературних мов усіх народів СРСР є великим культурним здобутком Жовтня.
Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

Нещодавно Одеським університетом і Науковою радою «Фізіологія людини і тварин» Академії наук СРСР була проведена IX всесоюзна конференція з фізіології травлення, присвячена 50-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

В роботі конференції взяло участь близько 300 спеціалістів — фізіологів, патофізіологів, біологів, морфологів і клініцистів. Такі конференції організовуються один раз на три роки.

Слід відзначити, що попередня конференція була проведена у Львові, а сьома — в Одесі, в 1961 році. Цього року на конференцію до Одеси прибули вчені з 45 міст країни — Ленінграда, Москви, Києва, Риги, Харкова, Томська, Оренбурга, Архангельська, Ташкента, Омська, Чернівців, Івано-Франківська, Цілінограда, Сухумі, Донецька, Луганська, Новосибірська та інших. На конференції працювало 8 секцій. Всього було заслухано понад 200 доповідей.

На першому пленарному засіданні була заслухана доповідь професора П. Г. Богача, в якій висвітлювалось походження мембранного потенціалу шлунка; від-

ІХ ВСЕСОЮЗНА

значалась участь деяких членів його генерації. Великий інтерес викликала доповідь професора Я. П. Склярова про нервово-хімічні механізми секреторних процесів залоз травлення. В доповіді Р. О. Файтельберга, П. М. Венгржановського, Л. П. Нікіфорової було повідомлено про роль підкіркових нервових утворень в регуляції активного транспорту поживних речовин через слизову оболонку кишечника в кров та лімфу. На цьому ж засіданні Г. Ф. Коротько розповів про регуляцію ферментативної діяльності шлункових залоз.

Багатолюдна секція «Фізіологія секреторних процесів» заслухала доповідь т. Туголукова (Ленінград) про роль гістаміну в механізмах регуляції секреції шлункового соку в людини. Було заслухано на даній секції ще ряд цікавих з наукової точки зору доповідей.

Активно обговорювались доповіді на секції «Фізіологія пристінкового травлення». Особливий інтерес на цій секції викликали до-

повіді А. М. Уголева та його співробітників.

На секції «Фізіологія сільськогосподарських тварин» слухали доповіді т. Миронова з Уфи та Дедашева з Куйбишева. В рамках конференції було проведено симпозиум про нові методи вивчення функцій апарату травлення.

На всіх засіданнях доповіді активно обговорювались. На цій конференції виступили з доповідями представники одеських вузів та наукових установ. Від університету було 7 повідомлень, від сільськогосподарського інституту, медінституту і від стоматологічного інституту — по дві доповіді.

Учасники конференції відзначили високий рівень більшості доповідей, роботи над якими проводились з використанням сучасної техніки.

На заключення слід відзначити, що конференція пройшла успішно і викликала велике задоволення у її учасників.

Професор Р. О. ФАЙТЕЛЬБЕРГ.

В ПОЕТИЧНОМУ „ПАРУСІ“ ...

В знаменні та історичні передні великого жовтневого свята на Україні проходить Декада російської літератури та мистецтва. До багатьох міст та сіл нашої республіки приїхали митці Росії. Бригада російських письменників завітала у передсвяткову Одесу. Цікава, хвилююча зустріч одеситів, серед яких були і ми, студенти-першокурсники, з послицями братнього народу відбулася в поетичному магазині «Парус».

Перше слово у секретаря Співки письменників Російської Федерації, письменника Михайла Алексеєва. Його перу

належать роман «Солдаты», повісті «Дивизионка» та «Наследники». Справжня слава прийшла до письменника з виданням романів «Вишневы омут» та «Хлеб — имя существительное». Митець удостоєний літературної премії імені Максима Горького. М. Алексеєв, схвильований зустріччю, щиро дякує за теплі привітання.

Естафету приймає автор широко відомих нашим читачам творів про героїку громадянської та Вітчизняної воєн: «Коричневая чума», «Сила», «Повесть о слободе Крепкой», «Кавказские записки», про трудові будні героїчних рибалок «Пловучая станица», а також

етапних творів: роману «Сотворение мира» та кіноповісті «Без вести пропавший» — Віталій Закруткін. Слова письменника — це задушевні спогади про свою юність, а вона пройшла у Фрунзівському районі на Одещині. Митець ділиться цікавими роздумами про долю хлібороба, мріє, що колись буде споруджено пам'ятник трудареві, який годує хлібом всю землю.

На закінчення виступу В. Закруткін читає напам'ять українською мовою уривок з поеми «1871 рік», яку створив великий друг російського народу і особистий друг російського письменника поет Володимир

Сосюра. В цьому ще раз проявилось братнє єднання української та російської культур, глибоке знання кращих надбань української поезії.

З великою увагою слухають присутні на зустрічі спогади та роздуми Миколи Шундика. Автор романів «На Севере дальнем», «Быстроногий олень», «Родник у березы» розповідає історію, що трапилася з ним під час подорожі по Далекій Півночі. Присутні дякують письменників своїми оплесками.

Після офіційної частини — хвилюючі інтимні розмови. Тісним колом охопили студенти письменників. Точаться дружні розмови. На шойно придбаних книгах з'являються дарчі написи — це найкращі побажання російських літераторів українським шанувателям художнього слова.

Студентів вітає М. Шундик

Здається не встигли відгрити оплески в поетичнім «Парусі», як з новою силою спалахнули вони у великій хімічній аудиторії університету. Тут зібрались сотні студентів більшості факультетів, викладачі, доценти, професори. Оплесками та щирими посмішками зустріли вони тих, хто приніс радість своєї творчості з дорогою і такою рідною нам Росією.

...ТА У ВЕЛИКІЙ ХІМІЧНІЙ

Зустріч відкриває проректор університету по учебній роботі доктор філологічних наук Г. А. Вязовський. Він знайомить присутніх з гостями, розповідає про їх творчий шлях, говорить про велич дружби радянських народів.

З щирими та сердечними привітаннями звернулися до російських письменників доцент Д. К. Кондратьєва та студентка філологічного факультету Світлана Шевчук. Вони поздоровляють представників російської літератури, дарують їм квіти, бажають нових творчих звершень.

Котяться і котяться оплески. То студенти вітають письменника Михайла Алексеєва.

— Нелегка наша праця, — починає він, — та радісно нам бачиться з вами, нашими читачами, головними цінителями наших творів. Спасибі вам за

цю радість, за теплу ласку і любов.

Михайло Алексеєв розповідає про історію творення роману «Хлеб — имя существительное», про появу назви, про переклади своїх книг на українську мову. Письменник говорить про прототиби своїх творів, про ті численні листи-відгуки, які він одержує від своїх читачів. Митець цитує та коментує, а студентська аудиторія вибухає бадьорим сміхом.

Перед мікрофоном письменник Микола Шундик.

— Я схвильований двічі, — говорить він. — По-перше, я зустрівся з молодими і найбільш прискіпливими читачами. А по-друге, я по професії вчитель і мені приємно бачитися з моїми колегами по праці.

Автор «Быстроногого оленя» захоплено розповідає про свою педагогічну роботу на Чукотці, про те, як далекі йому лю-

Перед аудиторією — М. Алексеєв.

ди стали близькими і вірними друзями. В цій розповіді радість пізнання світу, розкриття нового в людях, велике щастя творця.

А письменник Микола Логвінов звернувся до студентів університету з письмовим посланням:

«Юні друзі! Хай буде у нас одне серце не тільки в дні Декади російської літератури та мистецтва на Вашій гостинній землі, у Вашій чудовій Одесі, а завжди і в любую погоду.

Ми повеземо від Вас синь Чорного моря, тепло південного сонця. У Москві будемо згадувати потиски Ваших рук, посмішки Ваші і, звичайно, будемо заздрити Вашій прекрасній молодості.

До нових радісних зустрічей, дорогі друзі з Одеського університету!»

Зустріч підходить до кінця. Ні, то не зустріч і нема їй кінця. То дружба — щира, сердечна, вічна.

Лариса ДУЗЬ,

Хай вічною буде наша дружба — вітає шановних гостей університет.

ПРИСВЯЧЕНІ ЮВІЛЕЮ

До Наукової бібліотеки ОДУ надійшло чимало книг, присвячених Великій Жовтневій соціалістичній революції.

Книга «Советы в период Октябрьской революции и гражданской войны» висвітлює розвиток і удосконалення організаційної структури Рад, діяльність нових

органів влади в галузі соціального забезпечення трудящих, народної освіти, розвитку науки, літератури і мистецтва.

Брошура Кіма та Ф. Кулікова «Октябрь и освободительная борьба народов Востока» показує вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток і зміцнення національно-визвольного руху народів Сходу, їх боротьбу за справжню національну незалежність і соціальний прогрес на сучасному етапі.

В серії «Великая сила идей Ок-

тября» вийшла брошура члена Центрального Комітету Монгольської Народно-революційної партії, президента Академії наук МНР Б. Ширендиба «Влияние Великой Октябрьской социалистической революции на Монголию». В роботі показано вплив революції 1917 року в Росії на розвиток національно-визвольного руху монгольського народу і перемогу Народно-революційної 1921 року; братню дружбу, солідарність і взаємодопомогу монгольських і радянських трудящих. Знайшли

своє відображення особливості розвитку Монгольської Народно-Республіки, створення соціалістичної системи господарства. Показано те, як втілюється в життя програма завершення будівництва соціалізму в МНР. До серії ввійшли і брошури інших авторів. Книга «Великая Октябрьская социалистическая революция в Казахстане» дає послідовний виклад важливих подій, що відбувалися в Казахстані в період підготовки і проведення Великої Жовтневої соціалістичної револю-

ОДИН З КРАЩИХ

— Ви — в Палеонтологічному музеї Одеського державного університету. Засновано його майже одночасно з Новоросійським університетом. З 1871 р. став існувати як самостійна установа.

Університетське керівництво та Міністерство освіти майже не давало коштів на розвиток та поповнення музеїв, поповнювались вони за рахунок подачок з боку приватних осіб, а головним чином, за рахунок надходження матеріалів від співробітників кафедр.

Зараз Палеонтологічний музей — кращий на Україні і входить до першого десятка в Союзі — 30 000 експонатів. Серед них — унікальні екземпляри.

До 50-річчя Радянської влади виконана перша в Союзі діорама: «Розвиток життя на землі». Науковий керівник діорами — доктор геолого-мінералогічних наук, професор І. Яцко; художник — П. Іванов; науковий керівник і виконавець секції кайнозой — кандидат І. Одинцов; науковий керівник та виконавець секції палеозою та мезозою — старший науковий співробітник Н. Гльницька; науковий керівник і виконавець секції мезозою — науковий співробітник М. Благодаров; керівництво технічним обладнанням здійснював старший науковий співробітник Т. Грицай і графічні роботи — директор музею, автор даної замітки... — Приблизно так починається кожна екскурсія.

Ще весною цього року про діорами і мови не було.

В 1951 році вперше для масового глядача в парку імені Ілліча міста Одеси з'явилася схема розвитку тварин і рослин на Землі. Дана діорама зовсім не схожа на свого попередника. В 15 секціях на полотнах показано ландшафти з характерними формами тваринного та рослинного світу певного геологічного віку.

Геологічні епохи ілюстровані палеографічними картами, характерним окаменінням давніх копалин фауни та флори, короткою характеристикою геологічного періоду.

Питання про вік Землі і життя на ній давно цікавило людей. Вперше спробував науково обґрунтувати і оцінити вік Землі учень і сучасник Ньютона Е. Галілей (1656—1742 рр.).

Зараз на основі тих даних, що ми маємо, можна сказати, що наша Земля як самостійна планета Сонячної системи існує не менше 4550 мільйонів років...

Але всього розповісти не можна. Приходьте — побачите самі.

Б. МУХА,

директор Палеонтологічного музею.

Матеріали літопису показали різноманітні форми революційного руху, діяльність Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів, спрямовану проти антинародної колоніальної політики Тимчасового уряду, на боротьбу за перемогу Великої Жовтня.

Вийшли з друку цього року також збірник «Борьба большевистской партии за создание политической армии социалистической революции» та «История СССР», друга серія, томи VII—X.

О. НОТКІНА.

ПО СТОРІНКАХ ВУЗІВСЬКИХ

ГАЗЕТ

ГОТУЮТЬСЯ
ДО ВИДАННЯ

В ЧЕРВНІ відбулась Далеко-східна міжвузівська наукова конференція, присвячена 50-річчю Радянської влади. На конференцію було подано близько 200 доповідей і наукових повідомлень, які відбили стан і рівень науково-дослідної роботи на кафедрах суспільних наук.

На засіданні Ради по координації науково-дослідних робіт, що відбулась 25 вересня, мова йшла про те, як за короткий час завершити роботу по підготовці матеріалів конференції до друку.

«Ленинец».

СОЦІОЛОГИ ВЕДУТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРИ соціологічній лабораторії кафедри філософії ДДУ працюють п'ять проблемних груп, які вивчають ступінь релігійності населення, сімейно-шлюбні стосунки в Дагестані, зміни, що відбуваються в соціальній структурі, психології і свідомості сільського населення, проблеми виховання молоді і причини злочинництва та заходи по їх попередженню.

Зібрано великий матеріал, який буде оброблено і узагальнено. До узагальнень будуть залучені і студенти. Лабораторія мала у вересні провести ще кілька експедицій по районах Дагестану та Чечено-Інгушетії.

«Дагестанський університет».

СТН ГОТУЄТЬСЯ ДО СВЯТА

НА ювілейній конференції буде прочитано багато доповідей, присвячених актуальним проблемам життя країни, розвитку досягнень радянської науки за 40 років, обов'язково будуть підготовлені і доповіді з історії Харківського студентського наукового товариства радянського періоду...

«Харківський університет».

ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

НА ДОПОМОГУ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧАМ УНІВЕРСИТЕТУ

МОЛОДОМУ викладачеві, будуючи в своїй уяві модель особи студента, слід виходити з передумови, що особа людини неподільна. Вона єдина у всьому, що її прикрашає як особу, і в тому, що завдає їй і людям неприємності. Інколи ми, з бажання підкреслити у студента позитивне, намагаємось окремі недоліки у його діях і помилкові міркування оголосити випадковими. Принципи опори на позитивне правильний. Педагогічно він себе виправдовує не тільки в школі, але і в роботі з студентами, і у виробничому колективі. Проте для того, щоб визначити науково обґрунтований підхід до проблеми всебічного формування фахівця і мати змогу попередити виникнення негативних рис особи і в ідейно-політичному і в моральному вихованні, ми повинні врахувати всі аспекти розвитку особи.

У загальній програмі виховання є головні якості, як, наприклад, ідейно-політичні переконання і такі риси, що зумовлюються основними якостями, як, наприклад, ставлення до навчання і праці. Водночас ми бачимо і зворотний вплив. Педагогічно правильний підхід до оцінки особи студента буде тільки тоді, коли ми будемо виходити з передумови, що в людині немає ізольованих якостей, як і немає таких, що без причини з'явилися; «прилипли» невідомо як.

— Студент взагалі хороший, — говорять інколи, — встигає, дисциплінований, відвідує заняття і різні заходи. А те, що він пасивний у колективі і байдужий до суспільного життя, пояснюється його стриманим характером, — додають ще до характеристики «сту-

дента. Оце і є поверховий підхід до оцінки особи студента.

Ось приклад. В одному вузі на біологічному факультеті вчився студент Н. В заліковій книжці його були лише відмінні і добрі

і колектив часто не бачать, звідки ж іде цей вирішальний вплив.

А тому педагогічне мистецтво викладача і громадських організацій в тому й полягає, щоб правильно бачити домінуючі фактори

НЕПОДІЛЬНІСТЬ ОСОБИ І ВИХОВАННЯ

оцінки. З суспільних наук тільки відмінні. Дисциплінований. Але на те, що він до всього у колективі був байдужим і ніщо в житті нашого суспільства його не цікавило, не звертали уваги (дисципліна ж у нього добра!). Лише потім з'ясувалося, що «тіні» його особи не були випадковими... У нього був власний світ, протилежний тим ідеям, що він механічно сприймав для екзамену. При розподілі на роботу декан сторопів, коли почув категоричну відмову Н. поїхати в село працювати вчителем. «Буду працювати там, де мені зручно», — заявив Н.

Приклад цей унікальний. Але скільки завгодно можна знайти фактів, коли розвиток якихось сторін ідеології студента відбувається приховано. Зовнішнє благополуччя присипляє викладача, декларативні відповіді на іспитах милують його слух, і він з задоволенням ставить хорошу оцінку. Поставивши оцінку, ми ніби відмахуємось від проблеми формування ідеології студента.

Отже, можна зробити висновок, що ізольованих і незрозумілих явищ в ідеології і моралі студента немає. Будь-який відтінок душі має своє ідейне походження. Педагогіка цього питання така: потрібно не лише знати, а й глибоко розуміти студента, бачити джерело появи неабияких симптомів і знайти методику направлення впливу на студента.

Ще одне зауваження. Досвід показує, що нема в учбовому процесі в науковій роботі, в житті колективу і впливах суспільства та сім'ї таких факторів, котрі, за певних умов, не могли б вирішально вплинути на студента. В нормі ведучий вплив залишається за учбовим та виховним процесом, що відбувається на факультеті і у вузі. Але норма не завжди буває. І що особливо впливово, що сам студент і викладач, а також

впливу на конкретного студента і знаходити відповідні засоби для внесення потрібних змін у цей вплив.

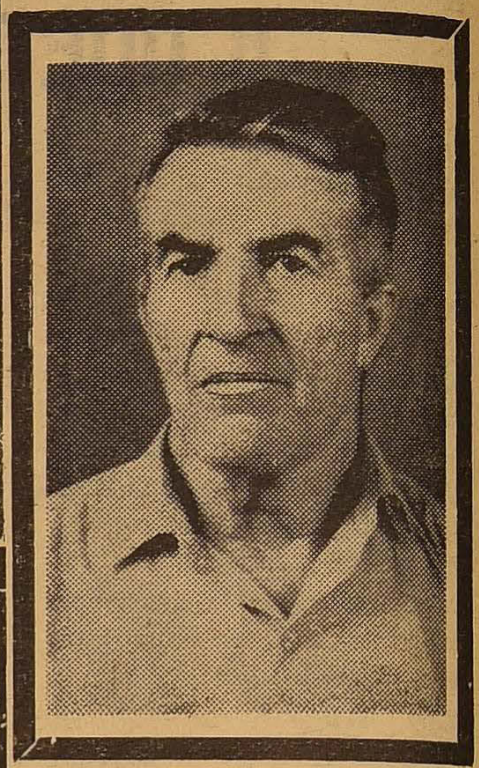
А тепер відносно опори на позитивне в ідеології, моралі студента. Досвід вищої школи доводить, що при аналізі дій студента і наступному визначенні підходу до нього можна йти двома шляхами. Перший — підтримання позитивного, заохочення досягнутого, і на цій основі аргументована оцінка негативного, принципова критика недоліків, підтримка зусиль, спрямованих на усунення недоліків. Другий шлях — безстороння критика недоліків у відриві від інших сторін особи, критика лише як засудження, але без усвідомлення причин і мотивів дій і поведінки студента. Перший шлях важчий, бо потрібна увага до студента, терплячий аналіз його дій. Другий шлях дуже легкий. Тут можна лише обурюватись, засуджувати, маючи на увазі лише сам факт дії, а не особу студента.

Педагогіка першого й другого підходу зрозуміла. При опорі на позитивні (об'єктивно існуючі) особливості ідеології і моралі студента і урахуванні причин і мотивів його дій наше ставлення до студента і вимоги до нього сприймаються студентом як справедливі і невідхильні дії. У другому випадку студент сприймає лише наші емоції і не замислюється над своїми діями.

Хочеться звернути увагу молодого викладача на те, що конкретна практика виховної роботи містить у собі безліч несхожих і своєрідних ситуацій, і у кожному випадку можна знайти щось несподіване. Але, спираючись на об'єктивно існуючу загальну закономірність виховного процесу, оволодівши нею, ми в змозі будемо знайти правильний підхід до конкретної виховної проблеми.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ.

ПАМ'ЯТІ П.І. ДОМБРОВСЬКОГО

Помер один з найстаріших викладачів фізичного факультету, комуніст, доцент Павло Іванович Домбровський — людина широкого серця та доброї, відкритої душі.

Народився П. І. Домбровський 1902 року в м. Гайсин, Вінницької області. В 1931 р. закінчив фізико-хіміко-математичний інститут м. Одеси, з фізичним напрямком. Після закінчення аспірантури Павло Іванович працює асистентом спочатку в Будівельному, Водному інститутах, а потім в Університеті. В роки Великої Вітчизняної війни П. І. Домбровський — серед бійців Військово-Морського Флоту.

Радянський народ високо оцінив заслуги Павла Івановича перед Батьківщиною. Він був нагороджений бойовими медалями.

З 1944 року Павло Іванович працює старшим викладачем кафедри загальної фізики нашого університету, а з 1946 р., захистивши дисертацію, — доцентом.

Павло Іванович брав активну участь в громадському житті вузу. Він був секретарем партбюро фізичного факультету, по сумісництву працював завідуючим кафедри фізики Одеського медінституту, був вченим секретарем фізичного факультету. За бездоганну роботу у вищій школі нагороджений орденом «Знак Почета», значком «Отличник народного образования».

Чуйний та уважний до всіх, Павло Іванович був великим авторитетом для всіх, хто його знав.

Ми назавжди збережемо світлу пам'ять про П. І. Домбровського.

ГРУПА ТОВАРИШІВ

ПЫТ КЫМ МЕЖДУНАРОДНА ДРУЖБА (МІСЯЦЬ У БРАТНІЙ БОЛГАРІЇ)

САМЕ такими словами відповів керівник міжнародного семінару з болгарської мови, відомий знавець слов'янських літератур, доктор і професор Еміл Георгієв на питанні численних кореспондентів, а в чому ж у першу чергу полягає значення даного семінару.

І справді, п'ята міжнародна зустріч болгаристів і славістів, яка традиційно відбувається у Софійському державному університеті ім. Климента Охридського, становить собою один із дійових шляхів кріплення дружби між філологами багатьох країн світу. Досить вказати тільки на те, що слухачами семінару (понад 100 осіб) були славісти майже всіх країн Європи, Австралії, Індії та ін.

Хоча основною метою занять у Софії було удосконалення знань «семінаристів» з болгарської мови та літератури, проте організатори й керівники се-

мінару подбали про наше широкі знайомство з історією, етнографією, мистецтвом, музикою, архітектурою Болгарії.

За 22 дні напруженої роботи (останній тиждень ми подорожували по «градам і весям» чудової у своїх мінливих краєобраннях Болгарії) кожний з нас мав змогу познайомитися з рядом нових, цікавих й важливих проблем в ділянці творчого осмислення болгарської мови і літератури кращими представниками болгарської філологічної науки.

Дуже добре організовані були семінарські заняття з теорії перекладу. І тут буквально всіх підкоряв своїми чудовими лекціями з теорії машинного перекладу А. Людсканов. Принадібно зауважимо, що в робо-

ті цього річного семінару брали участь понад 30 перекладачів болгарської художньої літератури на велику кількість мов світу (російську, білоруську, чеську, словацьку, польську, сербохорватську, словінську, румунську, німецьку, англійську, шведську, хінді, італійську, французьку та ін.). Все це є переконливим свідченням про той потяг, який існує у народів світу до культури болгарського народу.

Важливе місце посідали й практичні заняття з болгарської мови, відвідування музеїв, науково-дослідних інститутів та закладів, історичних місць тощо.

Відбувалися тут зустрічі й з відомими болгарськими письменниками. Важко, звичайно, в

коротенькій газетній замітці викласти навіть основні враження, які склалися у нас протягом серпневих сонячних днів. Можна тільки погодитися з дорогим нашому серцю Емілом Георгієвим, який цілком справедливо зазначив, що даний семінар ще тісніше згуртує славістів різних країн світу у їх боротьбі за мир та дружбу.

Для нас особливо цікавими були зустрічі з тими перекладачами, які працювали в галузі перекладів з української мови. Молодий вчений з Індії розповідав нам українською мовою, як він перекладав з Шевченка та Рильського на мову хінді. Знавець болгарської літератури з Угорщини ділилася своїми враженнями про редагування вибраних творів

Остапа Вишні угорською мовою. Таких розповідей було багато. А професор Борис Марков з Македонії звернувся до нас навіть з пропозицією: чому б, наприклад, в Одесі не організувати подібний семінар з української мови для славістів світу. «Я перший занесуось на такий семінар. Мені подобається мелодійна українська мова», — заявив він. Присутні славісти підтримали його.

Хотілося б, щоб ця щира й сердечна пропозиція знайшла відповідний відгук у славістів нашого університету, який знає і береже свої давні славістичні традиції.

Чудовий місяць у славістичній Болгарії збагатив нас новими знаннями, допоміг розібратися у складних питаннях порівняльної граматики слов'янських мов; залишив багато хвилюючих вражень.

Доцент М. В. ПАВЛЮК.